

บทความวิจัย : Research article

การศึกษาแนวทางการบริหารงานกองทุนหมู่บ้าน : กรณีศึกษากองทุนหมู่บ้านบ้านทุ่ง ชั้นหมาก หมู่ที่ 6 ตำบลเขาน้อย อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช*

A STUDY OF VILLAGE FUND MANAGEMENT GUIDELINES : A CASE STUDY OF BAN THUNG KHAN MAK VILLAGE FUND, VILLAGE NO. 6, KHAO NOI SUB-DISTRICT, SICHON DISTRICT, NAKHON SI THAMMARAT PROVINCE

สรวิศ แซ่เต่ง^{1*}, ประสิทธิ์ อ่อนจันทร์¹, จิตติมา ดำรงวัฒนะ¹, อรรครา ธรรมาธิกุล¹, พระครูวินัยธรสุริยา สุริโย (คงคาไหว)²
Sorawit Saedeng^{1*}, Pongprasit Onchan¹, Jittima Kamrongwattana¹, Ankara Thammathikul¹, Phrakhruwinaithon Suriya Suriyo
(Kongkawai)²

¹บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช นครศรีธรรมราช ประเทศไทย

¹Graduate School, Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, Nakhon Si Thammarat, Thailand

²หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช นครศรีธรรมราช
ประเทศไทย

²Master of Laws Program, Mahachulalongkornrajavidyalaya University Nakhon Si Thammarat Campus, Nakhon Si Thammarat,
Thailand

*Corresponding author E-mail: saedengsorawit@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน : กรณีศึกษา
กองทุนหมู่บ้านบ้านทุ่งชั้นหมาก หมู่ที่ 6 ตำบลเขาน้อย อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช และแนวทางการ
บริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน : กรณีศึกษากองทุนหมู่บ้านบ้านทุ่งชั้นหมาก หมู่ที่ 6 ตำบลเขาน้อย อำเภอสิชล
จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ ประชากรกลุ่มตัวอย่าง โดยเลือกแบบเจาะจง โดยใช้
การสัมภาษณ์เชิงลึก รวมทั้งหมด 25 คน 1) เจ้าหน้าที่และคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน จำนวน 13 คน 2)
ตัวแทนสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน จำนวน 4 คน 3) ตัวแทนผู้นำชุมชน จำนวน 4 คน 4) เจ้าหน้าที่พนักงานธนาคาร
จำนวน 2 คน 5) องค์การบริหารส่วนตำบลเขาน้อย จำนวน 2 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้
ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมเพื่อใช้สำรวจข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษา การวิเคราะห์ข้อมูล
ผู้วิจัยจะนำผลการสัมภาษณ์และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมมาเรียบเรียงแล้ววิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา
ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพปัญหาการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน แบ่งออกเป็น 4 ด้าน พบว่า 1) ด้านเจ้าหน้าที่
และคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน พบว่า โดยภาพรวมแล้วคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจะมีปัญหาในเรื่องของ
การมีความรู้ ความชำนาญ 2) ด้านตัวแทนสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน พบว่า การเป็นสมาชิกในการประชุมทุกครั้ง 3)
ด้านการวางแผนกองทุนหมู่บ้าน พบว่า การเก็บเงินของกองทุนไม่ว่าจะเป็นสมาชิกรายเก่าหรือสมาชิกรายใหม่คือ

* Received 1 June 2025; Revised 25 June 2025; Accepted 27 June 2025

4) ด้านการจัดเก็บเงินของกองทุนหมู่บ้าน พบว่า การจัดเก็บเงินแต่ละครั้ง 2) แนวทางการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน แบ่งออกเป็น พบว่า 1) ด้านเจ้าหน้าที่และคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2) ด้านตัวแทนสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน 3) ด้านการวางแผนงานกองทุนหมู่บ้านที่ 4) ตัวแทนแจ้งข้อมูลการจัดเก็บเงินของกองทุนหมู่บ้าน

คำสำคัญ: แนวทางการบริหารงาน, กองทุนหมู่บ้าน, ศึกษาสภาพปัญหาการบริหารจัดการ, แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

Abstract

This research aimed to study the problems in the management of the Village Fund: A case study of the Ban Thung Khan Mak Village Fund, Village No. 6, Khao Noi Sub-district, Sichon District, Nakhon Si Thammarat Province, and to study the management guidelines of the Village Fund: A case study of the Ban Thung Khan Mak Village Fund, Village No. 6, Khao Noi Sub-district, Sichon District, Nakhon Si Thammarat Province. A qualitative research design was used. The sample group was selected by purposive sampling and in-depth interviews were conducted with a total of 25 participants: 1) 13 village fund staff and committee members, 2) 4 representatives of village fund members, 3) 4 community leader representatives, 4) 2 bank staff, and 5) 2 staff from the Khao Noi Subdistrict Administrative Organization. The research instruments used for data collection included an interview guide and non-participant observation to explore data for the study. For data analysis, the researcher organized and analyzed the interview and observation data using content analysis. The research findings revealed that: 1) Problems in the management of the village fund can be divided into four aspects: 1) Village fund staff and committee members: Overall, the committee members lacked knowledge and expertise. 2) Village fund member representatives: Problems related to member participation in every meeting. 3) Village fund planning: Problems with fund collection from both old and new members. and 4) Village fund collection: Problems with each collection process. 2) Management guidelines for the village fund can be divided into: 1) Village fund staff and committee members, 2) Village fund member representatives, 3) Village fund planning, and 4) Representatives providing information on the collection of village fund money.

Keywords: Management guidelines, Village Fund, Study of management problems, National Economic and Social Development Plan

บทนำ

สภาพสังคมของหมู่บ้านเป็นลักษณะของหมู่บ้านชนบท ความยากจนของประชาชนในชนบทคือ การไม่มีทุน และขาดโอกาสเข้าถึงแหล่งเงินทุน เพื่อนำมาพัฒนาอาชีพสร้างรายได้ลดรายจ่าย ตลอดจนบรรเทาเหตุฉุกเฉินและจำเป็น เร่งด่วน และจากสภาวะทาง เศรษฐกิจที่ตกต่ำต่อเนื่องมาตั้งแต่ปลายปีพ.ศ. 2549 จนถึงปัจจุบันเนื่องจากเกิดปัญหาน้ำท่วมใหญ่ ปลายปี 2554 ทำให้ประเทศไทยประสบกับปัญหามากมาย โดยเฉพาะประชาชนที่มีอาชีพเกษตรแทบจะหมด ตัวไปตาม ๆ กันหลาย ๆ บริษัทล้มละลายจนต้องปิดกิจการ (Thai PBS, 2554) จึงทำให้ประชาชนว่างงานเป็นจำนวนมากปัญหา ต่าง ๆ ก็ตามมา เช่น ปัญหาอาชญากรรม ปัญหายาเสพติด การขาดแคลนเงินทุนที่จะใช้ประกอบอาชีพเลี้ยง ครอบครัวย จากสภาพโดยรวมของหมู่บ้าน ชุมชน ท้องถิ่น และตำบลในจังหวัด อยู่อาศัยแบบครอบครัวใหญ่ มีการพึ่งพาอาศัยและให้ความช่วยเหลือกัน แบบเครือญาติ สภาพ เศรษฐกิจประชาชนส่วนใหญ่ มีรายได้จากการประกอบอาชีพเกษตรกรรม และรับจ้าง ทัวไป รวมถึงมีอาชีพอื่นบ้าง เป็นส่วนน้อย เช่น อาชีพรับราชการอาชีพค้าขาย หรือประกอบธุรกิจส่วนตัวระดับ ฐานะทางเศรษฐกิจ มีความแตกต่างกัน โดยที่เงินทุนยังคงเป็นปัญหาสำคัญ มากของกลุ่มผู้มีฐานะปานกลาง และผู้มีรายได้น้อย ตลอดจนการขาดโอกาสที่จะเข้าถึงแหล่งเงินทุน ที่มีเงื่อนไขน้อย หรืออัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่ต่ำ เป็นเรื่องที่ยากมาก ปัญหาดังกล่าวก่อให้เกิดข้อจำกัดของการประกอบอาชีพ พัฒนาอาชีพ และสร้าง รายได้ของประชาชน ซึ่งเป็นปัญหา และเป็นสิ่งที่จำเป็นต้องได้รับการแก้ไข

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) มีสถานะเป็นแผนระดับที่ 2 ซึ่งเป็นกลไกที่สำคัญในการแปลงยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติ และใช้เป็นกรอบสำหรับการจัดทำแผนระดับที่ 3 เพื่อให้การดำเนินงานของภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้องสามารถสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ตามกรอบระยะเวลาที่คาดหวังไว้ได้โดยพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. 2561 บัญญัติให้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 มีผลบังคับใช้ถึงวันที่ 30 กันยายน 2565 ส่งผลให้กรอบระยะเวลา 5 ปีของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 เริ่มต้น ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2565 ครอบคลุมปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 - 2570 ซึ่งเป็นระยะ 5 ปีที่สอง ของยุทธศาสตร์ชาติ ทั้งนี้ การจัดทำแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 อยู่บนความตั้งใจที่จะให้แผนมีจุดเน้นและเป้าหมาย ของการพัฒนาที่เป็นรูปธรรม สามารถบ่งบอกทิศทางการพัฒนาที่ชัดเจนที่ประเทศควรมุ่งไปในระยะ 5 ปี ถัดไป (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570), 2566) โดยเป็นผลที่เกิดจากกระบวนการสังเคราะห์ข้อมูลอย่างรอบด้าน ทั้งสถานะของทุนในมิติต่าง ๆ บทเรียน ข องการพัฒนาที่ ผ่าน มาตลอดจนการเปลี่ยนแปลงของปัจจัย และเงื่อนไขที่จะมีอิทธิพลต่อองค์ภาพยพต่าง ๆ ของประเทศ รวมถึงการสนับสนุนให้ภาคีการพัฒนาทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วม ในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างกว้างขวางตั้งแต่ในขั้นตอนการกำหนดกรอบทิศทางของแผนไปจนถึง การยกร่างแผน (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2566)

การดำเนินงานของกองทุนโดยทั่วไปส่วนใหญ่จะประสบปัญหาสมาชิกส่งใช้เงินกู้ไม่ครบตามกำหนดสัญญา คณะกรรมการทำงานกันไม่ครบทั้งคณะ และจากผลการจัดมาตรฐานการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของสำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง (สทบ.) (สุวรงค์ วงศ์สุรวัฒน์ และคณะ, 2562) กองทุนหมู่บ้านอำเภอสีชล จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นกองทุนหนึ่งที่มีผลการจัดรายงานผลดำเนินงานสถาบัน การจัดการเงินทุนชุมชนที่อยู่ในระดับ ต่ำ บล สภาพปัญหาด้านเศรษฐกิจปัญหาราคาสินค้าผลผลิต ตกต่ำ เช่น ผลไม้ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน มีราคาตกต่ำทำให้เกษตรกร ประสบปัญหาขาดทุนการผลิต ปัญหา ประชาชนขาดการฝึกอบรมทางด้านอาชีพต่าง ๆ ปัญหาขาดการกระจายรายได้ของประชาชนไม่มีความเท่าเทียม และเสมอภาค และปัญหาความยากจนในพื้นที่สีชลจากการสำรวจผู้ตกเกณฑ์ จปฐ. ปี 2556 และจากการ ดำเนินการจัดประชุมเวทีประชาคมเพื่อถ่วงถ่วงครวเรือนยากจน มีทั้งสิ้น 86 ครวเรือน หมู่ที่ 6 บ้านทุ่งชันหมาก ตำบลเขาน้อย อำเภอสีชล จังหวัดนครศรีธรรมราช ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพหลัก ทำนา ทำสวน ทำไร่ อาชีพเสริม ค้าขาย รับจ้าง ดังนั้นการทำนา ทำสวน ทำไร่ ถือเป็นรายได้หลักของชาวบ้านหมู่ที่ 6 ตำบลเขาน้อย อำเภอสีชล จังหวัดนครศรีธรรมราช ระดับหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ตำบลเขาน้อยมีระดับเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ที่ ระดับ พออยู่ พอกิน (อรรถัย กักผล, 2552)

ดังนั้น ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการบริหารงานกองทุนหมู่บ้าน เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษา เป็นกลุ่มตัวอย่าง และกรณีศึกษากองทุนหมู่บ้านบ้านทุ่งชันหมาก หมู่ที่ 6 ตำบลเขาน้อย อำเภอสีชล จังหวัด นครศรีธรรมราช ว่ามีความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาต่าง ๆ ที่พบจากการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชน เมือง เป็นนโยบายของรัฐบาลที่ตั้งขึ้นมาเพื่อเป็นการเสริมสร้าง กระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนใน ด้านการเรียนรู้ การสร้างและพัฒนา ความคิดริเริ่มและการแก้ไขปัญหา โดยรัฐจัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน และชุมชน เมืองขึ้น การที่รัฐบาลกำหนดนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองขึ้นนั้นมีการเปิดโอกาสให้ภาคประชาชนเข้า มามีส่วนร่วมในกองทุนอย่างมาก ซึ่งเป็นเหตุผลหนึ่งส่งผลให้การดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านประสบ ความสำเร็จ ซึ่งในการดำเนินงานตามขั้นตอนต่าง ๆ คณะกรรมการกองทุน เป็นผู้มีบทบาทและมีความสำคัญอย่าง มากที่จะเป็นผู้ประสานงานเตรียมความพร้อมต่าง ๆ ในหมู่บ้าน (วิจิต แยมยิ้ม, 2560) เพื่อที่จะได้นำข้อมูลที่ได้มา ให้เป็นแนวทางให้แก่กองทุนต่าง ๆ ได้ศึกษาเพื่อช่วยแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน: กรณีศึกษากองทุนหมู่บ้าน บ้านทุ่งชันหมาก หมู่ที่ 6 ตำบลเขาน้อย อำเภอสีชล จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน: กรณีศึกษากองทุนหมู่บ้าน บ้านทุ่งชันหมาก หมู่ที่ 6 ตำบลเขาน้อย อำเภอสีชล จังหวัดนครศรีธรรมราช

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาแนวทางการบริหารงานกองทุนหมู่บ้าน :กรณีศึกษากองทุนหมู่บ้าน บ้านทุ่งชันหมาก หมู่ที่ 6 ตำบลเขาน้อย อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้กำหนดประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย จำนวน 345 คน (ข้อมูลตามทะเบียนราษฎร) ในวันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2567

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) โดยใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) รวมทั้งหมด 25 คน 1) เจ้าหน้าที่และคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน จำนวน 13 คน 2) ตัวแทนสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน จำนวน 4 คน 3) ตัวแทนผู้นำชุมชน ได้แก่ ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 4 คน 4) เจ้าหน้าที่พนักงานธนาคาร จำนวน 2 คน 5) องค์การบริหารส่วนตำบลเขาน้อย ได้แก่ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาน้อย จำนวน 2 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม เพื่อใช้สำรวจข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาแนวทางการบริหารงานกองทุนหมู่บ้าน : กรณีศึกษากองทุนหมู่บ้านบ้านทุ่งชันหมาก หมู่ที่ 6 ตำบลเขาน้อย อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยผู้เขียนได้ดำเนินการทำแบบสอบถามเพื่อให้กลุ่มตัวอย่างทดสอบ และผู้เขียนได้นำแบบทดสอบให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน ช่วยแนะนำเพื่อความน่าเชื่อถือ และทั้งนี้ผู้วิจัยจะเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยผู้วิจัยจะเก็บรวบรวมข้อมูลจนได้ข้อมูลที่อิ่มตัวจึงยุติการเก็บ โดยมีวิธีการ ดังนี้ แบบสัมภาษณ์ แบ่งเป็น 1) ศึกษาเอกสารสร้างแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการศึกษาแนวทางการบริหารงานกองทุนหมู่บ้าน :กรณีศึกษากองทุนหมู่บ้านบ้านทุ่งชันหมาก หมู่ที่ 6 ตำบลเขาน้อย อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช และ 2) สร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างโดยอาศัยกรอบแนวคิดการวิจัยและผลการสังเคราะห์ ข้อมูลพื้นฐานแนวทางในการ สัมภาษณ์ตามประเด็นการศึกษา เป็นลักษณะคำถามปลายเปิดเพื่อใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-dept. Interview) ทั้งนี้แบบสัมภาษณ์แบ่งเป็น 4 ตอน ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน : กรณีศึกษากองทุนหมู่บ้านบ้านทุ่งชันหมาก หมู่ที่ 6 ตำบลเขาน้อย อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช มี 4 ด้าน 1) ด้านเจ้าหน้าที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2) ด้านตัวแทนสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน 3) ด้านการวางแผนกองทุนหมู่บ้าน และ 4) ด้านการจัดเก็บเงินของกองทุนหมู่บ้าน ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน : กรณีศึกษากองทุนหมู่บ้านบ้านทุ่งชันหมาก หมู่ที่ 6 ตำบลเขาน้อย อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราชมี 4 ด้าน 1) ด้านเจ้าหน้าที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2) ด้านตัวแทนสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน 3) ด้านการวางแผนกองทุนหมู่บ้าน และ 4) ด้านการจัดเก็บเงินของกองทุนหมู่บ้าน ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ 1) นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นไปปรึกษาอาจารย์ผู้ควบคุมสารนิพนธ์เพื่อตรวจด้านภาษา เนื้อหา และ 2) นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้รับการเห็นชอบจากอาจารย์ผู้ควบคุมสารนิพนธ์มาปรับปรุงแก้ไข เพื่อเตรียมเก็บข้อมูล การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม โดยผู้วิจัยจะใช้

แบบบันทึกการสังเกตการณ์ในประเด็นด้านการศึกษาแนวทางการบริหารงานกองทุนหมู่บ้าน :กรณีศึกษากองทุนหมู่บ้านบ้านทุ่งชันหมาก หมู่ที่ 6 ตำบลเขาน้อย อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช ใน 4 ด้าน คือ 1) ด้านเจ้าหน้าที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2) ด้านตัวแทนสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน 3) ด้านการวางแผนกองทุนหมู่บ้าน 4) ด้านการจัดเก็บเงินของกองทุนหมู่บ้าน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาแนวทางการบริหารงานกองทุนหมู่บ้าน:กรณีศึกษากองทุนหมู่บ้านบ้านทุ่งชันหมาก หมู่ที่ 6 ตำบลเขาน้อย อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช จากบทความงานวิจัย ตำรา หนังสือ และสื่อออนไลน์ต่าง ๆ การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม มีขั้นตอนดังนี้ เตรียมตัวก่อนเข้าพื้นที่ ขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์เพื่อใช้สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูล เพื่อใช้เป็นเพียงแนวคำถาม ที่สร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และเพื่อใช้แนวทางในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก ขั้นตอนที่ 2 ประสานไปยังเจ้าหน้าที่และคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ตัวแทนผู้นำชุมชน ตัวแทนสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน เพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาแนวทางการบริหารงานกองทุนหมู่บ้าน:กรณีศึกษากองทุนหมู่บ้านบ้านทุ่งชันหมาก หมู่ที่ 6 ตำบลเขาน้อย อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช นอกจากนี้ยังมีประชาชนในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านด้วย การเข้าสู่สนามพื้นที่วิจัย 1) การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพจากแบบสัมภาษณ์ตามประเด็นที่วางไว้ 2) การสัมภาษณ์จากผู้ให้ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน 3) การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมคือการสังเกตลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ที่ศึกษาเพื่อรับข้อมูลในระดับกว้าง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่อง การศึกษาแนวทางการบริหารงานกองทุนหมู่บ้าน : กรณีศึกษากองทุนหมู่บ้านบ้านทุ่งชันหมาก หมู่ที่ 6 ตำบลเขาน้อย อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้นำข้อมูลที่ได้นำวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอแบบพรรณนาความ

ผลการวิจัย

1. ศึกษาสภาพปัญหาการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน : กรณีศึกษากองทุนหมู่บ้าน บ้านทุ่งชันหมาก หมู่ที่ 6 ตำบลเขาน้อย อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช

1.1 ด้านเจ้าหน้าที่และคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน พบว่า โดยภาพรวมแล้วคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจะมีปัญหาในเรื่องของการมีความรู้ ความชำนาญและประสบการณ์ที่ไม่เพียงพอในด้านใดด้านหนึ่งโดยตรง บางคนไม่สามารถทำหน้าที่ใดหน้าที่หนึ่งได้ บางหมู่บ้านมีผู้ชำนาญในเรื่องนี้ 1 - 2 คน กรรมการบางคนขาดความมั่นใจในการที่จะต้องยกมือเสนอความคิดเห็นหรือ เสนอแนวทาง กรรมการมีความรู้ไม่พร้อม และในแต่ละหมู่บ้านจะมีการบริหารที่ไม่เหมือนกัน ถ้าขาดคนที่มีความชำนาญก็ทำให้งานล่าช้าได้ การที่จะทำงานบา

ตำแหน่ง จะมีคนที่ทำงานเป็นเพียงคนเดียว จึงทำให้คณะกรรมการคนอื่น ๆ เข้าไปยุ่งไม่ได้ โดยคนรุ่นใหม่ไม่ค่อยให้ความสนใจเกี่ยวกับเรื่องนี้ กรรมการบางคนไม่เข้าใจระบบวิธีการทำงาน ไม่มีประสบการณ์ในการทำงาน แต่ก็สามารถแก้ปัญหาในการทำงานได้

ภาพที่ 1 แสดงการทำงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านบ้านทุ่งชันหมาก

1.2 ด้านตัวแทนสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน พบว่า การเป็นสมาชิกในการประชุมทุกครั้งสมาชิกมีการเข้าร่วมน้อย โดยสมาชิกบางคนไม่เคยเข้าร่วมประชุมเลยสักครั้งก็มี แต่คนที่เข้าไปเป็นสมาชิกต้องมีหุ้นในกองทุนอย่างน้อย 1 หุ้น หุ้นละ 10 บาท และมีการออมโดยการฝากเงินสัจจะสะสมทรัพย์ เป็นรายเดือน และกำหนดวงเงินฝากไว้ว่า ให้ฝากได้ไม่เกิน 500 บาท และมีการรับฝากเงินแบบให้ดอกเบี้ยกับผู้ฝากเหมือนธนาคาร แต่มักได้ดอกเบี้ยมากกว่าฝากธนาคาร แต่จะมีระเบียบให้เฉพาะสมาชิกกองทุน เพื่อเป็นการป้องกันการเอาเปรียบสมาชิก สมาชิกบางคนส่งเงินล่าช้า บางคนกู้ไปแล้วไม่มีเงินมาเสียเงินต้นคืน สมาชิกบางคนไม่กระตือรือร้นที่จะใช้หนี้เงินกู้กองทุน ทำให้สมาชิกรายใหม่ไม่สามารถกู้เงินได้ การเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน เมื่อเข้าไปเป็นสมาชิกแล้วไม่ใช่มีเพียงการให้ไปกู้เงิน สมาชิกกองทุนที่กู้ไป จะต้องส่งเงินกู้พร้อมดอกเบี้ย ภายในวันที่ 14 ธันวาคมของทุกปี แต่ที่ผ่านมามาตั้งแต่ปี 2544 - 2567 สมาชิกที่กู้เงินส่งครบ 100 % ทุกปี

ภาพที่ 2 แสดงการเข้าร่วมประชุมเพื่อคัดเลือกคณะกรรมการ

1.3 ด้านการวางแผนกองทุนหมู่บ้าน พบว่า การเก็บเงินของกองทุนไม่ว่าจะเป็นสมาชิกรายเก่าหรือสมาชิกรายใหม่คือ จะตั้งไว้ว่าจะต้องส่งทุกวันที่ 14 ธันวาคม ก่อนเที่ยงของทุก ๆ ปี ต้องส่งครบหมด เวลาที่มีการจัดประชุมกรรมการ กรรมการทุกคนต้องเข้าร่วมประชุม แต่ละหน้าที่ของกรรมการต้องทำงานอย่าเต็มที่ เต็มความสามารถเช่น เหน็ดเหนื่อยจะต้องมีความรู้ด้านด้านเงินเป็นอย่างดี และมีความโปร่งใส มีความซื่อสัตย์ สุจริต ส่วนคนที่ไม่มีให้ก็ทางคณะกรรมการมีการจัดการให้คือ พยายามทำให้ กองทุนไม่เสียประวัติ การวางแผนงานของกรรมการแต่ละครั้งมีบางที่กรรมการจะมีข้อโต้แย้งกันเป็นธรรมดา กรรมการกองทุนทุกคนต้องรู้หน้าที่ของตนเองอย่าเอาเปรียบคณะกรรมการท่านอื่น การทำงานเป็นกลุ่มกรรมการบางคนมีข้อเสนอที่แตกต่างกันบางข้อเสนอทำได้จริงแต่บางข้อเสนอก็กทำไม่ได้เลย

ภาพที่ 3 แสดงการแบ่งหน้าที่การวางแผนรับผิดชอบของคณะกรรมการ

กองทุนหมู่บ้านบ้านทุ่งชันหมาก

1.4 ด้านการจัดเก็บเงินของกองทุนหมู่บ้าน พบว่า การจัดเก็บเงินแต่ละครั้ง สมาชิกบางท่านไม่สามารถนำเงินที่กู้ไป มาจ่ายได้ตามเวลาที่กำหนดได้ การเก็บเงิน อาจจะมีสักคนสองคนที่ขอให้จัดการไปให้ก่อนแบบผิดส่งไปก่อน แต่ทางกองทุนก็ต้องส่งตามที่ธนาคาร กำหนดให้เสร็จเรียบร้อย ถ้าเกินกำหนดทางธนาคารจะปรับดอกเบี้ย เพราะฉะนั้นทางกองทุนจึงต้องขดไปก่อน และถ้าสมาชิกคนใดคนหนึ่งไม่เสียตาม เวลาที่กำหนดปัญหาที่ตามมาคือ การกู้เงินในครั้งต่อไปจะยากขึ้น จึงทำให้มีปัญหากันพอคณะกรรมการไปทวงเงินก็แสดงสีหน้าไม่พอใจ กรรมการ โดยส่วนใหญ่แล้วบางหมู่บ้านจะมีสัก 1 - 2 คน ที่จะขอผลัดส่งไปก่อนประมาณ 1 - 2 วัน การเก็บเงินในแต่ละครั้งต้องบอกกล่าวให้สมาชิกได้รับรู้ก่อนล่วงหน้าอย่างน้อยต้องประกาศก่อนล่วงหน้า 45 วัน และจะแจ้งให้สมาชิกทราบ ในทางไลน์กลุ่มว่าจะเก็บเงิน ต้องเตรียมเงินมาเท่าไรบ้าง

ภาพที่ 4 แสดงการเก็บเงินของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านบ้านทุ่งชันหมาก

2. ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน :กรณีศึกษากองทุนหมู่บ้านบ้านทุ่งชันหมาก หมู่ที่ 6 ตำบลเขาน้อย อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช

2.1 ด้านเจ้าหน้าที่และคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน พบว่า คณะกรรมการกองทุนมีความสามารถที่มำทำด้านนี้ไม่เพียงพอ มีส่วนน้อยแต่ ทางกองทุนก็พยายามจะแก้ปัญหาคือ ให้คนที่มีความชำนาญด้านนี้ให้มาช่วย ๆ กัน ถ้าด้านไหนที่กรรมการทำเองได้ก็จะทำกันเอง กรรมการจะต้องหาข้อมูลหาความเดือดร้อนของ สมาชิกส่วนใหญ่เป็นหลัก แต่ละหมู่บ้านมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ในแบบใหม่ ๆ ให้กับคณะกรรมการ มีการแบ่งกลุ่มติดตามทวงหนี้ตามโซน มีการนัดประชุมแบ่งงานกันทำ ได้เรียนรู้วิธีการบริหารงานกองทุนในแบบที่มีความทันสมัย

ภาพที่ 5 แสดงการให้ความรู้แก่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านบ้านทุ่งชันหมาก

2.2 ด้านตัวแทนสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน พบว่า จะเข้าถึงสมาชิกทุกครัวเรือน สมาชิกและคณะกรรมการทุกคนต้องยึดหลักเกณฑ์ภาระเบี่ยงของกองทุน เพื่อไม่ให้เกิด ปัญหาความขัดแย้งกัน มีการติดแจ้งประกาศที่ศาลาหมู่บ้านเพื่อเป็นศูนย์กลางในการแพร่ข่าวสาร ทุกครั้งที่ประชุมต้องมีการถามสมาชิกทุกครั้งว่า คนไหนไม่เข้าใจเรื่องอะไรบ้าง ให้ยกมือสอบถามได้เลย และกรรมการต้องอธิบายให้สมาชิกฟังอย่างละเอียด เพื่อไม่ให้ เกิดข้อสงสัย เวลาสมาชิกขาดส่งก็ช่วยๆกันเหมือนว่าจะเก็บดอกในทุ ก ๆ วันที่ 7 คือถ้าใครไม่มีก็ผิดไปส่งเดือนหน้า

ก็ได้หรือถ้าไม่มีจริง ๆ ส่งเดือนสองเดือนครั้งก็ได้ แต่ก็จะมีการบังคับว่า เดือนธันวาคมจะต้องเก็บเงินหมด เพราะจะทำการปิดงบประมาณ

ภาพที่ 6 แสดงการประชุมของสมาชิกและกรรมการกองทุนหมู่บ้านบ้านทุ่งชันหมาก

2.3 ด้านการวางแผนกองทุนหมู่บ้าน พบว่า ทุก ๆ เดือน กรรมการกองทุนหมู่บ้าน จะต้องนัดมาประชุมกัน มาแสดงความคิดเห็น หรือปัญหาในด้านต่าง ๆ ที่สมาชิกต้องการอยากให้ช่วยเหลือ ประธานกลุ่มต้องรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกด้วย ไม่ใช่เอาความคิดเห็นของตนเองเป็นหลัก วางแผนหาวิธีการทำงานแบบใหม่ ๆ การวางแผนงานแต่ละครั้งในที่ประชุมควรมีการจัดให้สมาชิกสามารถแสดงความคิดเห็นของตนเองได้ เวลาแจ้งข่าวสารอะไรก็แจ้งผ่านกลุ่มเฟสบุ๊ค หรือไลน์กลุ่ม ทำหนังสือแจ้งไปให้สมาชิกทุกคนรับรู้ว่าจะมีการเก็บเงินวันไหน ถึงวันไหน แล้วจะมีการแจ้งว่าเงินต้นเท่าไร เงินดอกเท่าไร จะมีการระบุให้เสร็จ เพื่อที่จะให้สมาชิกได้วางแผนว่าวันที่เท่าไร เราต้องหาเงินไปจ่ายให้กับกองทุน เราจะแจ้งไปก่อนล่วงหน้าเพื่อให้สมาชิกได้เตรียมตัว

ภาพที่ 7 แสดงการประชุมของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านบ้านทุ่งชันหมาก

2.4 ด้านการจัดเก็บเงินของกองทุนหมู่บ้าน พบว่า จะต้องแจ้งสมาชิกของกองทุน อย่างน้อย 45 วัน ก่อนวันจัดเก็บเงิน สมาชิกบางคนเดือดร้อน ไม่สามารถจ่ายเงินให้กับกองทุนได้ตามกำหนด สมาชิกไม่มีเงินมาจ่ายถ้าไม่มีจริง ๆ ให้เข้ามาหา มาพูดคุยกับกรรมการอย่าเหมยอย่าทำไม่รู้ไม่ชี้ให้เข้ามาหากรรมการ กรรมการจะหาทางแก้ไข ให้ ประธานกลุ่มจะต้องมีวิธีการต่าง ๆ เช่น การพักหนี้เงินต้นโดยส่งแต่ดอกก่อน การ

จัดเก็บเงินของกองทุนในแต่ละครั้งต้องแจ้งรายละเอียดให้สมาชิกทราบว่าเงินที่จะต้องส่งของแต่ละคนว่าเงินต้นเท่าไร เงินดอกเท่าไร หรือไม่ก็ทำหนังสือแจ้งให้สมาชิกแต่ละคนทราบว่าตนเองต้องเสียเงินเท่าไร แจ้งรายละเอียดให้ชัดเจน ส่วนกรรมการที่เก็บเงินก็ต้องมีความซื่อสัตย์ สุจริต และเชื่อถือได้

ภาพที่ 8 แสดงการให้คำปรึกษาแก่สมาชิกกองทุนหมู่บ้านในการชำระดอกเบี้ยให้กับ
กองทุนหมู่บ้านบ้านทุ่งชันหมาก

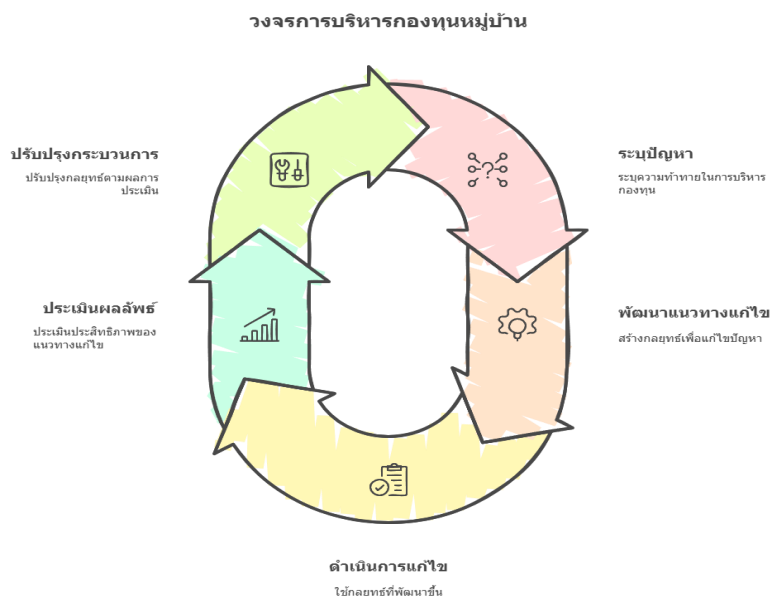
อภิปรายผล

1. ศึกษาสภาพปัญหาการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน : กรณีศึกษากองทุนหมู่บ้าน บ้านทุ่งชันหมาก หมู่ที่ 6 ตำบลเขาน้อย อำเภอสิชล จังหวัด การสร้างยุทธศาสตร์การบริหารจัดการกองทุนพัฒนาควรมีการประชาสัมพันธ์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของกองทุนพัฒนาบ้านให้ สมาชิกได้รับทราบ การมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานของกองทุนพัฒนา สมาชิกหรือ ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบ้าน 1) ด้านเจ้าหน้าที่และคณะกรรมการกองทุน พบว่า กรรมการบางคนมีความรู้ ความสามารถที่มาทำงาน ด้านนี้ไม่เพียงพอ มีส่วนน้อยแต่ทางกองทุนก็พยายามจะแก้ปัญหาคือ ให้คนที่มีความชำนาญด้านนี้ให้มาช่วย ๆ กัน ถ้าด้านไหนที่กรรมการทำเองได้ก็จะทำกันเอง มีการแบ่งกลุ่มติดตามทวงหนี้ตามโซน 2) ด้านตัวแทนสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน พบว่า สมาชิกกองทุนที่กู้ไป ก็ได้บอกไปว่าต้องส่งก่อนเที่ยงในวันที่ 14 ธันวาคมของทุกปี แต่ที่ผ่านมาปัญหาจะเกิดน้อยมาก จะมีสักคนสองคนแต่ว่าทางคณะกรรมการจะมีการจัดการให้ถ้าคนไหนไม่มีเงิน ส่งจริง ๆ แต่ที่ผ่านมาตั้งแต่ปี 2544 - 2567 เรื่องระบบการส่งเงินของสมาชิกคือส่งครบ 100 % ทุกปี 3) ด้านการวางแผนกองทุนหมู่บ้าน พบว่า เรื่องการวางแผน การเก็บเงินไม่ว่ารายเก่าหรือรายใหม่คือจะตั้งไว้แล้วว่าจะต้อง ส่งทุกวันที่ 14 ธันวาคม วันเดียวก่อนเที่ยงของทุก ๆ ปี ต้องส่งครบหมด ส่วนคนที่ไม่มีให้ก็ทางคณะกรรมการมีการจัดการให้คือ พยายามทำให้กองทุนไม่เสียประวัติ 4) ด้านการจัดเก็บเงินของกองทุนหมู่บ้าน พบว่า แทบจะไม่มี ปัญหาถ้ามีก็น้อย คืออาจจะจะมีสักคนสองคนที่ขอให้จัดการไปให้ก่อน แบบผิดส่งไปก่อน แต่ทางกองทุนก็ต้องส่ง ตามที่ธนาคารกำหนดให้เสร็จเรียบร้อย ถ้าเกินกำหนดทางธนาคารจะปรับดอกเบี้ย เพราะฉะนั้นทาง

กองทุนจึงต้องชดไปก่อน (พิเชษฐ์ ตระกูลกาญจน์, 2561) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาและกองทุนหมู่บ้าน เช่น สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง แห่งชาติ สำนักงานพัฒนาชุมชน คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านฯ สามารถนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการ พัฒนาส่งเสริมปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการ กองทุนหมู่บ้านได้ต่อไป (ศรีธัญญา ไม่เสื่อมสุข และคณะ, 2560)

2. ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน : กรณีศึกษากองทุนหมู่บ้าน บ้านทุ่งชันหมาก หมู่ที่ 6 ตำบลเขาน้อย อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า การศึกษาแนวทางการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน มี 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) **ด้านเจ้าหน้าที่และคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน** พบว่า กรรมการของเราบางคนคือ เกี่ยวกับความรู้ ความสามารถประสบการณ์ที่เข้ามาทำด้านนี้ไม่เพียงพอ มีส่วนน้อยแต่ ทางกองทุนก็พยายามจะแก้ปัญหา คือ ให้คนที่มีความชำนาญด้านนี้ให้มาช่วย ๆ (พิเชษฐ์ ตระกูลกาญจน์, 2561) กัน ถ้าด้านไหนที่กรรมการทำเองได้ก็จะทำกันเอง มีการจัดคณะกรรมการออกไปอบรมฝึกประสบการณ์ในการทำงาน 2) **ด้านตัวแทนสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน** พบว่า เวลาสมาชิกขาดส่งก็ช่วยๆ กันเหมือนว่าจะเก็บดอกในทุก ๆ วันที่ 7 คือถ้าใครไม่มีก็ผิดไปส่งเดือนหน้าก็ได้ หรือถ้าไม่มีจริง ๆ ส่งเดือนสองเดือนครั้งก็ได้ แต่ก็จะมีการบังคับว่าเดือนธันวาคมจะต้องเก็บหมดทุกคน เพราะจะทำการปิดบัญชี 3) **ด้านการวางแผนกองทุนหมู่บ้าน** พบว่า ทำหนังสือแจ้งไปให้สมาชิกทุกคนรับรู้ว่าจะมีการเก็บเงินวันไหน ถึงวันไหน แล้วจะมีการแจ้งว่าเงินต้นเท่าไร เงินดอกเท่าไร จะมีการระบุให้เสร็จ เพื่อที่จะให้สมาชิกได้วางแผนว่าวันที่เท่าไร เราต้องหาเงินไปจ่ายให้กับกองทุน คือ เราจะแจ้งไปก่อนล่วงหน้า เพื่อให้สมาชิกได้เตรียมตัว 4) **ด้านการจัดเก็บเงินของกองทุนหมู่บ้าน** พบว่า ถ้ากองทุนกำหนดเก็บเงินต้น เงินดอกวันไหนหรือถ้าไม่มีจริง ๆ ให้เข้ามาหา มาพูดคุยกับกรรมการอย่าเินเฉยอย่าทำไม่รู้ไม่ชี้ให้เข้ามาหากรรมการ กรรมการจะหาทางแก้ไขให้ (วิษณุ หยกจินดา, 2567)

องค์ความรู้ใหม่

ภาพโมเดล วงจรการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน

สรุปและข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่องการศึกษาแนวทางการบริหารงานกองทุนหมู่บ้าน : กรณีศึกษากองทุนหมู่บ้านบ้านทุ่งชันหมาก หมู่ที่ 6 ตำบลเขาน้อย อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช มีข้อเสนอแนะ ดังนี้ **ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย**

- 1) การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านต้องมีการจัดวางนโยบายสำหรับการสืบทอด ตำแหน่งทางการบริหารที่เหมาะสมและมีความชัดเจน เป็นรูปธรรม ทุก ๆ กองทุนสามารถนำไปปฏิบัติตามได้อย่างสอดคล้อง และมีประสิทธิภาพ
- 2) กองทุนหมู่บ้านต้องมีการกำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการประชาสัมพันธ์ และการสื่อสารข้อมูลของกองทุนให้มีความชัดเจน เช่น เดียวกับการจัดการประชุมของคณะกรรมการและสมาชิก โดยคณะกรรมการบริหารกองทุนเป็นผู้วางแผนกำหนดการออกประชาสัมพันธ์ในแต่ละปี หรือตามวาระและสถานการณ์ สำคัญ โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะสมาชิก
- 3) ต้องมีการกำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคลากร และสมาชิกกองทุนให้มีความ ชัดเจน เหมาะสม และมีการกำหนดวิธีการวัดผลการดำเนินงานในด้านการพัฒนาบุคลากร เพื่อให้คณะกรรมการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถที่จะตรวจสอบ ปรับปรุง และพัฒนาระบบการบริหารจัดการ พัฒนาบุคลากรตามนโยบายที่กองทุนได้วางเอาไว้ได้ โดยจัดให้มีการเสนอแผนพัฒนาบุคลากรที่เหมาะสมกับ บริบทของกองทุนผ่านการประชุมคณะกรรมการ

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

- 1) คณะกรรมการและบุคคลผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกระดับรวมไปถึงชุมชน ควรจะต้องมีการ ตระหนักถึงความสำคัญของการวางตำแหน่งผู้สืบทอดการดำเนินงาน ทั้งในส่วน of คณะกรรมการที่ทำหน้าที่ในการบริหารจัดการกองทุน รวมไปถึงบุคลากรที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งต่าง ๆ เพื่อให้การดำเนินงานของกองทุนมีความต่อเนื่อง
- 2) สนับสนุนให้มีการประชาสัมพันธ์

ข้อมูลของกองทุนในด้านต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อสมาชิก และคนในชุมชนอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นการสร้าง การรับรู้ ความเข้าใจในเป้าหมาย วัตถุประสงค์ ทิศทาง การดำเนินงานของกองทุน ซึ่งจะส่งผลให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่มี ประสิทธิภาพของโครงการ รวมไปถึงการสื่อสารในช่องทางต่าง ๆ ที่มีความทันสมัยอย่างต่อเนื่อง 3) กองทุนควรที่ จะต้องจัดให้มีการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรทั้งผู้ที่ทำหน้าที่ในการบริหารจัดการ สมาชิก และผู้ที่เกี่ยวข้องในทุก ระดับ ให้มีศักยภาพในการรับมือและใช้งานเทคโนโลยีให้มากยิ่งขึ้น **ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป** 1) ควร มีการทำการศึกษาถึงการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านที่มีการบริหารจัดการที่ดีในบริบทที่ มีความกว้างมากยิ่งขึ้น เช่น ในระดับของภูมิภาค เพื่อให้เกิดการเปรียบเทียบของข้อมูลที่มีความหลากหลาย ตามบริบทที่แตกต่างกันของ แต่ละชุมชน ซึ่งจะนำไปสู่การสร้าง แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการที่มีความบูรณาการที่มากยิ่งขึ้น 2) การ พัฒนาและต่อยอดงานวิจัยขึ้นนี้ด้วยการนำแนวทางการบริหารจัดการที่ผู้วิจัยได้ค้นพบจากการศึกษาไปใช้ในการ พัฒนากองทุนหมู่บ้านอื่นที่มีผลการบริหารจัดการในระดับที่น้อยกว่า ซึ่งจะให้เห็นถึง ผลของการพัฒนาและ ประสิทธิภาพของแนวทางได้อย่างแท้จริง

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาแนวทางการบริหารงานกองทุนหมู่บ้าน : กรณีศึกษากองทุนหมู่บ้านบ้านทุ่ง ขันหมาก หมู่ที่ 6 ตำบลเขาน้อย อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราชสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีความกรุณาและความ อนุเคราะห์ในการช่วยเหลือ จากอาจารย์พงศ์ประสิทธิ์ อ่อนจันทร์ อาจารย์ดร.อรรครา ธรรมาธิกุล อาจารย์ดร.จิต ติมา ดำรงควัฒนะ คำแนะนำในการทำวิจัยครั้งนี้ ทำให้ผู้วิจัยทำได้ถูกต้องตามระเบียบ และสำเร็จสมบูรณ์ไป ด้วยดี ผู้วิจัยจึงขอขอบคุณไว้อย่างสูง ณ ที่นี้ด้วย นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่คณะกรรมการกองทุน หมู่บ้าน ตัวแทนสมาชิกกองทุนผู้แทนชุมชน เจ้าหน้าที่พนักงานธนาคาร และสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล หมู่ ที่ 6 ตำบลเขาน้อย อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่ให้ความรู้และให้ร่วมมือเป็นอย่างดีในการให้ข้อมูลใน การเก็บรวบรวมเนื้อหา และแนะนำข้อเสนอแนะอื่น ๆ จนทำให้งานวิจัยนี้สำเร็จลงได้

สุดท้ายนี้ขอขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และเพื่อน ๆ ทุกคน ที่คอยช่วยเหลือให้กำลังใจ และให้โอกาส ทางการศึกษาในครั้งนี้ จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

- แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570). (2566). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 139 ตอนพิเศษ 2558 ง ราชกิจจานุเบกษา 1 พฤศจิกายน 2565.
- พิเชษฐ์ ตรีสกุลกาญจน์. (2561). การสร้างรูปแบบการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง. ใน วิทยานิพนธ์หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวน สุนันทาเขตดุสิต.
- วิจิต แยมยิม. (2560). แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการกองทุนยุติธรรมสำหรับประเทศไทย. วารสารวิชาการ อาชญวิทยาและนิติวิทยาศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ, 3(1), 63-72.

- วิชณุ หยกจินดา. (2567). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน หมู่บ้านทุ่งกร่าง ตำบลทับไทร อำเภอบึงนาราง จังหวัดพิจิตร. ใน วิทยานิพนธ์หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศรัณยา ไม่เสื่อมสุข และคณะ. (2560). ปัจจัยเอื้อต่อการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านที่ประสบความสำเร็จ. เรียกใช้เมื่อ 12 มกราคม 2568 จาก https://kukr.lib.ku.ac.th/kukr_es/BKN_EDU/search_detail/result/20003138
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2566). สำนักนายกรัฐมนตรีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570). เรียกใช้เมื่อ 10 มกราคม 2568 จาก https://www.nesdc.go.th/download/Plan13/Doc/Plan13_DraftFinal.pdf
- สุวรงค์ วงศ์สุรวัฒน์ และคณะ. (2562). การบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองระดับดีมาก: กรณีศึกษาจังหวัดนครปฐม. วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร, 7(3), 888-898.
- อรทัย กักพล. (2552). คู่คิด คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชน สำหรับนักบริหารท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร: จริยสนิทวงศ์การพิมพ์.
- Thai PBS. (2554). อุทกภัย 2554 ธุรกิจสะดุด วิกฤตเศรษฐกิจไทย. เรียกใช้เมื่อ 10 มกราคม 2568 จาก <https://www.thaipbs.or.th/news/content/40780>